

Ett Hallsberg som **mår bra!**

SD Hallsbergs förslag
till kommunbudget

2023

SD

Hallsbergs kommun

Budgetförslag 2023

samt övergripande strategier med plan för 2024–2025

1. Förord	1
2. Våra viktigaste ställningstaganden	2
3. Grundläggande vision för Hallsberg	3
3.1 Förskola och skola.....	3
3.2 Äldreomsorg.....	3
3.3 Samhällsbyggnad	3
3.4 Trygghet.....	3
3.5 Digitalisering.....	3
3.6 Integration	3
4. Ekonomi	4
4.1 Skattesats	4
4.2 Satsningar och besparingar.....	4
4.3 Resultatbudget	5
4.4 Balansbudget	5
4.5 Investeringsbudget	6
4.6 Driftbudget.....	6
5. Kommunövergripande	7
5.1 Nollbasbudget.....	7
5.2 Stärkt medborgarinflytande och ökad transparens.....	8
5.3 Minska antalet ledamöter i Kommunfullmäktige.....	8
5.4 Bättre uppföljningar efter upphandling.....	8
5.5 En mer företagervänlig kommun.....	9
5.6 En drogfri kommun.....	9
5.7 Kommunen ska vara en bra arbetsgivare.....	10
5.8 Vätternvatten som reservvatten.....	10
5.9 Inköp av konst.....	11
5.10 Vildsvinskött som nytt köttalternativ	11
5.11 Utöka kommunens attraktivitet riktat till barn och familjer	11
5.12 Förbjud tiggeri på allmän plats.....	12
5.13 Utökad tillgänglighetsanpassning.....	12
5.14 Ta fram plan för fler trygghetsboenden och alternativa boenden för äldre.....	12
5.15 Etablera skola med profilen: Tydliga regler, rutiner och strikt kunskapsorientering	13
5.16 Vindkraft och solenergi.....	13
5.17 Radon	14
6. Digitalisering	15
6.1 Verksamhetsutveckling.....	15
6.2 Bättre tillgång för äldre.....	15
6.3 Enklare, mer transparent och mer informativ demokrati	15
7. Invandring och integration	16
7.1 Bekämpa islamistisk fundamentalism.....	16

7.2	Integrationsplikt för nyanlända	16
7.3	Återvandring.....	17
7.4	Asylsökande	17
7.5	Tolkkostnader.....	17
7.6	Migrationspengarna.....	18
7.7	SFI	18
8.	Trygghet.....	19
8.1	Förbättrad samverkan och samarbete mellan socialtjänst, skola och polis.....	19
8.2	Förebyggande arbete mot bedrägerier riktat till sårbara grupper	19
8.3	Stå upp för brottsoffren.....	19
8.4	Kamerabevakning	20
9.	Kommunstyrelsen.....	21
9.1	Utökad besöksnäring	21
9.2	Förbättrad arbetsmiljö	21
9.3	Hedersförtryck och våld i nära relation	21
10.	Drift- och servicenämnden	22
10.1	Vägunderhållet ska prioriteras	22
10.2	Ett byggande som tar hänsyn till viktiga värden.....	22
10.3	Bättre information vid ombyggnation eller avstängda vägar.....	23
10.4	God hantering av kommunens skyttar.....	23
10.5	Upprätta skyndsamt en aktuell underhållsplan för kommunens samtliga fastigheter	23
10.6	Utökad belysning för att öka den upplevda tryggheten	23
10.7	Säkerställ Tisaren och Sottern som tjänlig vattentäkt.....	24
11.	Bildningsnämnden	25
11.1	Bra lekmiljöer.....	25
11.2	Utgör en frizon från hederskultur.....	25
11.3	Nej till kulturella sexuella förtryck.....	25
11.4	Mobilförbud som norm	25
11.5	En drogfri skola	26
11.6	Minskade kostnader för modersmålsundervisning	26
11.7	Kunskapsmålen ska kraftigt förbättras	27
11.8	Bättre arbetsmiljö för elever	27
11.9	Bättre arbetsmiljö för personal	28
11.10	Översyn av föreningsstödet.....	28
11.11	Hantering av åldersfusk	28
11.12	Illegala invandrare ska inte få bekostad gymnasieutbildning.....	29
12.	Kultur- och fritidsutskottet.....	30
12.1	Traditions- och högtidsfirande.....	30
12.2	En meningsfull och aktiv fritid.....	30
12.3	Skydda historiska och kulturella värden	30
12.4	Upprätta landmärke	30
13.	Social- och arbetsmarknadsnämnden.....	31
13.1	Höjda krav vid och under anställning.....	31
13.2	Ökad service med kunden i fokus	31
13.3	Virtuell realitet och annan teknisk utrustning.....	32
13.4	Kostnadsfria halkskydd	32
13.5	Erbjud äldre kontinuerlig provtagning	32
13.6	Bidrag och försörjningsstöd.....	32
13.7	"Giftna" barn ska inte placeras hos sina påstådda makar	32

1. Förord

Valet är nu avgjort och Sverigedemokraterna har återigen ökat med ytterligare 2 platser i Kommunfullmäktige, till att idag besitta 10 av de totalt 44 platserna. Vi har stärkt vår roll som andra största parti i Hallsbergs kommun och som största parti i oppositionen, en roll vi innehaft sedan valet år 2014.

Samtidigt har världsläget förändrats, där den förra budgetens utmaningar mer var kopplat till kommunens styrning och organisering, samt effekterna efter pandemin. Nu har kriget i Ukraina ökat priserna på många varor, samtidigt som den tidigare regeringens politik nu skapat en energikris och höga drivmedelspriser. Allt detta sammantaget, tillsammans med en förändrad pensionsform, gör att kostnaderna för kommunen är extra höga just år 2023, där år 2024 och år 2025 är väldigt svåra att sja om. Mycket av framtidens utsikter bygger på mer än vad vi kan påverka från vår kommun. Men det är ingen tvekan om att vi är inne i den lågkonjunktur som Sverigedemokraterna förberedde sig för redan förra året och som vi ska göra vad vi kan för att hantera lokalt.

När tiderna är svåra så är det vårt uppdrag att säkerställa att verksamheterna fortsatt kan fungera väl utan att bli för påverkade av omvärldsläget. Därför föreslår vi ett nollresultat på budgeten de två första åren, då vi inte vill fokusera på överskott i en tid när verksamheterna behöver pengarna som allra mest. Undansparade pengar finns om behov av resultatutjämnningen skulle behövas. Samtidigt vill vi göra de satsningar som går för att åtgärda de otaliga arbetsmiljöproblem som är en daglig vardag för oroväckande många av våra kommunanställda. Arbetsmiljöområdet kommer vara ett extra fokus från Sverigedemokraterna under överskådlig tid och granskningar kommer ske löpande i samtal med anställda, för att identifiera och åtgärda alla problemområden. Vår största vision är ett Hallsberg som mår bra, utöver det kommer vi med detta budgetförslag fortsatt trycka på övriga delar av vår vision.

Många delar i vår vision går redan nu att uppnå med dessa justeringar och tillagda uppdrag, men det viktigaste uppdraget handlar om införandet av en nollbasbudget för att renodla ekonomin. Genom en totalöversyn kring varje enskild kostnad, ned till enskild krona, är vi starkt övertygade om att kommunen kan erbjuda mer än den gör idag. Vi vill ha en kommun som skiner kring sin omsorg och välvilja, där alla trivs och där drogproblematik, kulturella problem, brottslighet och dåliga skolresultat är ett minne blott. Nu är det dags att påbörja resan till att förverkliga den visionen!

Oscar Lundqvist

Gruppledare

2. Våra viktigaste ställningstaganden

- Det undermåliga vägunderhållet ska prioriteras.
- Arbetsmiljön ska åtgärdas, i Hallsberg ska du som anställd må bra.
- Inför arbete med nollbasbudget i syfte att renodla kommunens ekonomi.
- Skolresultaten ska höjas genom fokus på elever och lärares arbetsmiljö.

- Påskynda arbetet med att avskaffa de ofrivilligt delade turerna.
- Vindkraftverk ska inte byggas inom en mils radie från natur- och vattenskyddsområden.
- Enprocents regeln ska inte tillämpas i Hallsbergs kommun.
- Utöka arbetet med solcellsutbyggnad på kommunens fastigheter.

- Språktest för anställda inom omsorgen ska införas.
- Självkostnadsprincip ska gälla för tolk mot de myndiga personer som lämnat etableringstiden.
- Underlätta återvandring för invandrare som vill återvända till sina ursprungsländer.
- Bosättningslagen ska prövas jämte det kommunala självbestämmandet.

- Vätternvatten ska endast vara reservvatten för Hallsbergs kommun.
- Mobilförbud ska vara normen på kommunens samtliga skolor.
- Kommunens ägda fastigheter ska inventeras och ha en upprättad och aktuell underhållsplan.
- Inför frivilliga drogtester inom högstadieskolorna som en del i det förebyggande arbetet.

3. Grundläggande vision för Hallsberg

3.1 Förskola och skola

I Hallsbergs kommun ges alla barn en god uppväxt där kommunen finns som ett starkt stöd genom sina verksamheter. Lärandet håller en hög kvalitet där barn, föräldrar och anställda känner sig trygga i verksamheternas miljö. Hot, våld och droger förekommer inte i eller kring våra verksamheter. Kreativitet, ambition och nyfikenhet är ledstjärnan vi arbetar efter för att eleverna ska kunna nå sina kunskapsmål. Detta är betydande förutsättningar till att förbereda nästa generation för vuxenlivet och arbetsmarknaden.

3.2 Äldreomsorg

De äldre i Hallsbergs kommun har tillgång till Sveriges bästa äldreomsorg. Kommunens medborgare kan här åldras med värdighet. Den dag man får svårt att klara sig själv går kommunen in och erbjuder den hjälp som behövs för att den äldre ska kunna fortsätta leva ett tryggt och meningsfullt liv. De äldre kan med fördel bo kvar i sin invanda miljö, även om vård- och omsorgsbehovet ökar. Goda kunskaper i svenska språket är ett grundkrav för våra anställda, för att kunna upprätthålla fungerande kommunikation och tillgodose den erforderliga vård och omsorg som de äldre och övriga invånare förväntar sig.

3.3 Samhällsbyggnad

Hela kommunen utvecklas utefter respektive tätorts förutsättningar och behov. Ingen medborgare känner sig oförsvarligt missgynnad på grund av var i kommunen man är bosatt. Hallsbergs tätort har goda förutsättningar för att fortsatt utvecklas till småstad, vilket tillvaratas, utan att det sker på bekostnad av resterande tätorter. Underhåll av vägar och fastigheter är goda och ses som en prioriterad del för att upprätthålla ett gott välstånd. Den kommunala kollektivtrafiken förstärks för att skapa enkla, kostnadseffektiva och kontinuerliga kommunikationsvägar för resor inom kommunen. Där tillgång till noder för transport utanför kommunen är lättillgängliga för majoriteten av kommunens invånare.

3.4 Trygghet

Vår kommun är säker att vistas i, oavsett tid på dygnet. Den omliggande miljön reflekterar detta genom att vara väl belyst när mörkret faller in. Vi har trevliga och välskötta områden som ger en känsla av fridfullhet, inspiration och glädje. Missbruk, droger och kriminalitet tas på största allvar, där kommunen aktivt arbetar mot en nollvision kring sådana företeelser.

3.5 Digitalisering

Hallsberg är en modern kommun som aktivt fokuserar på att inkludera digitala medel i verksamheternas arbete. Syftet är att förenkla för de anställda och invånarna i sin vardag. Digitalisering är en naturlig del i verksamhetsutvecklingen för att minska administrativ börda, minimera monotona arbetsuppgifter och skapa ökat fokus på bättre service och ett effektivare utförande av kärnuppdraget. Vi har även väl förberedda rutiner för att snabbt ställa om och fortsatt erbjuda god service vid temporära eller längre avbrott av el eller internet.

3.6 Integration

Sammanhållning är ett ledord i vår kommun, där alla känner samhörighet och ingen står utanför. Alla vill bidra på olika sätt både inom och utanför kommunens gränser. Nyanlända jobbar hårt med att snabbt lära sig det svenska språket, för att snarast ta sig vidare med fortsatta studier eller för att gå direkt in i arbete. Antalet personer som är beroende av bidrag är låg i kommunen och nästan uteslutande handlar dessa om tillfälliga bidrag kopplat till omställning eller sjukdom. I vår kommun glöms ingen bort och vi jobbar aktivt med att stödja varje individ med att snabbt nå en egen försörjning.

4. Ekonomi

Vår målsättning med kommunens ekonomiska politik är att få bästa möjliga utdelning från varje erhållen skattekrona, i enlighet med principen om en god kommunal hushållning. I och med pågående lågkonjunktur med kraftiga prisökningar lägger vi oss på ett nollresultat år 2023 och år 2024, men återgår till 1 procent i resultatmål år 2025. Vår kommunala skuld ska heller inte överstiga 70 procent av årets intäkter. Vårt borgensåtagande är idag oroväckande högt, därför ska nya borgensåtaganden inte ske utan särskilda skäl, därav bromsar vi upplåningstakten som de styrande föreslår år 2025.

- **Resultatmålet ska vara 0 procent år 2023 och år 2024, men årligen uppgå till 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag från år 2025.**
- **Den kommunala skulden ska inte överstiga 70 procent av årets intäkter.**
- **Nya borgensåtaganden ska inte ske utan särskilda skäl.**

4.1 Skattesats

Riksnittet för skattesatsen bland Sveriges kommuner är 20,71. Hallsbergs kommun ligger därav över snittet och tillhör de kommuner som har en relativt hög skattesats. Jämför man med kommunerna i länet så ligger vi dock bland de lägsta där endast Ljusnarsberg och Örebro har lägre. Ser man till riksnittet så finns definitivt argument för att sänka skattesatsen i Hallsberg, ser man dock till länets kommuner, och även vår egen ekonomi, försvagas de argumenten något.

Vi ser det definitivt som intressant att se över möjligheterna till att sänka skattesatsen på sikt. Detta kräver dock en gedigen genomgång av ekonomin så vi inte riskerar att bli underfinansierade, då vi önskar ha en god standard och fortsatt inneha minst samma utbud. I dagsläget finns dessa förutsättningar inte på bordet, vilket gör att vi föreslår bibehållen skattesats.

- **Skattesatsen fastställs till 21,55.**

4.2 Satsningar och besparingar

Denna budget innehåller många uppdrag men få är direkt kostnadsdrivande och förväntas hanteras inom nämndernas befintliga budgetar. Drift- och servicenämnden är dock underfinansierad och klarar inte av att bekosta fortsatt vägunderhåll i den takt som krävs. Pengarna tas från minskat resultatmål och omfördelning av medel från Kommunstyrelsen.

Vi lägger extra satsningar på arbetsmiljöåtgärder i samtliga nämnder, samtidigt som vi motverkar de styrandes sparande på verksamheterna. Därmed lägger vi flertalet mer miljoner i nämnderna, jämfört med de styrande, i ett försök att trots lågkonjunktur ha en stark verksamhet.

4.3 Resultatbudget

Då vi har ett resultatmål om 0 procent de två första åren och 1 procent från år 2025, jämfört med de styrandes generella 1,6 procent, landar vi i ett lägre resultat samtliga år. De styrande frångår dock sitt resultatmål helt och gör ett lägre resultat år 2023 och 2024 jämfört med sitt mål om 1,6 procent, samt gör ett högre resultat år 2025 på 2,88 procent. Vi väljer att använda överskottet till att förstärka verksamheterna och öka deras tilldelning.

Resultatbudget 2023–2025 Belopp i mnkr	Styrande 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader	-1 054,4	-1 059,9	-1 104,4	-1 133,5
Avskrivningar	-34,6	-34,6	-36,3	-38,2
Verksamhetens kostnader	-1 089	-1 094,5	-1 140,7	-1 171,7
Skatteintäkter	782,5	782,5	816,6	850,2
Generella statsbidrag och utjämning	322,4	322,4	336,7	348,7
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag/utjämning	1 104,9	1 104,9	1 153,3	1 198,9
Verksamhetens resultat	15,9	10,4	12,6	27,2
Finansiella intäkter	1,3	1,3	1,3	1,3
Finansiella kostnader	-11,7	-11,7	-13,9	-16,5
Årets resultat	5,5	0	0	12

4.4 Balansbudget

Balansbudget 2023–2025 Belopp i mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 013,2	1 162,6	1 262,8
Maskiner och investeringar	52,8	54,1	55
Fin anläggningstillgångar	37	37	37
Summa anläggningstillgångar	1 103	1 253,7	1 354,8
Omsättningstillgångar			
Förråd	6,3	6,3	6,3
Fordringar	90	64	64
Kassa och bank	44,5	34,1	11,6
Summa omsättningstillgångar	140,8	104,4	81,9
Summa tillgångar	1 243,8	1 358,1	1 436,7
Eget kapital	453	453	465
Därav årets resultat	0	0	12
Avsättningar			
Pensioner	102,4	120,5	122,5
Andra avsättningar	10	10	10
Summa avsättningar	112,4	130,5	132,5
Skulder			
Långa skulder	441	537,1	602,7
Korta skulder	237,4	237,5	236,5
Summa skulder	678,4	774,6	839,2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 243,8	1 358,1	1 436,7

4.5 Investeringsbudget

Investeringsbudget 2023–2025 Belopp i mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Investeringar nämnder			
Kommunstyrelsen	2	2	2
Drift- och servicenämnden	7,2	7,2	7,2
Bildningsnämnden	1,8	1,8	1,8
Social- och arbetsmarknadsnämnden	1,5	1,5	1,5
Trafiksäkerhetsobjekt	1	1	1
Summa	13,5	13,5	13,5
Planering av strategiska projekt	165,2	115,5	77,3
Investeringar i vatten och avlopp	87,5	58	45
Totalsumma investeringar	266,2	187	135,8

4.6 Driftbudget

Driftbudget 2023–2025 Belopp i tkr	Styrande 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	-628	-628	-647	-666
Kommunstyrelsen	-43 267	-41 267	-41 284	-41 801
Varav besparing.	0	2 000	2 000	1 500
- Planeringsreserv	-13 100	-13 100	-11 600	-11 600
- Löneökningstrymme	-15 041	-15 041	-36 025	-58 338
Drift- och servicenämnden	-32 862	-35 362	-36 964	-41 566
Satsning ökat vägunderhåll.	0	-2 000	-3 000	-8 000
Varav ökade arbetsmiljöinsatser.	0	-500	-500	-500
Bildningsnämnden	-394 340	-395 340	-403 495	-414 455
Varav ökade arbetsmiljöinsatser.	0	-1 000	-1 250	-4 700
Social- och arbetsmarknadsnämnden	-378 235	-379 235	-388 796	-394 459
Varav ökade arbetsmiljöinsatser.	0	-1 000	-1 250	-4 700
Taxe- och avgiftsnämnd	0	0	0	0
Revision	-800	-800	-706	-720
Valnämnd	-35	-35	-650	-35
Överförmyndarnämnd	-2 700	-2 700	-2 754	-2 809
Transfereringar	-154 019	-154 019	-156 798	-160 076
Strukturåtgärder utv. och förnyelse	3 000	3 000	6 000	6 000
Återställning av besparingsåtgärder.	0	-3 000	-6 000	-6 000
Summa verksamheterna	-1 032 027	-1 037 527	-1 079 719	-1 126 525
Finansiering inkl. rensning interna poster	64 870	64 870	66 470	68 588
Gamla och nya pensionsutbetalningar	-24 491	-24 491	-25 488	-25 586
Årets nyintjänad förmånsbestämd ålderspension	-16 356	-16 356	-18 126	-2 049
Avgiftsbestämd ålderspension	-46 437	-46 437	-47 487	-47 886
Verksamhetens nettokostnader	-1 054 441	-1 059 941	-1 104 350	-1 133 458

5. Kommunövergripande

5.1 Nollbasbudget

Hallsbergs kommun står inför stora ekonomiska utmaningar liksom många, om inte alla, kommuner och regioner i vårt land. Förklaringarna varför är många, differens mellan åldersgrupper med fler äldre att försörja och fler yngre att ta hand om, är en. Kraftigt ökad befolkning via invandring där infrastrukturen i landet inte har hängt med, är en annan. Grundförklaringen är på kommunal nivå bara delvis relevant, självklart måste problematiken bakom en minskad skattekraft identifieras och lösas i sin helhet, men i den takt som skattekraften minskar ser vi ingen kommunal lösning kring detta på kort sikt. Vi landar allt som oftast in i de tre olika diskussionerna lokalt: mer generella bidrag från staten, öka skatten eller att införa besparingskrav i verksamheterna. Vår kommun, till skillnad från många andra kommuner, sticker ut när det kommer till att faktiskt hålla sig inom sin budget. Detta är bra och helt i linje med hur det borde skötas i hela landet. Men att hålla sig inom budget betyder inte alltid att man gör allt så bra som man borde. Vi är en av de kommuner som lägger minst pengar i landet inom skolan. Något vi nu ser effekterna av då meritvärdet hos de elever som går ur grundskolan är näst sämst i hela landet. Med mer resurser skulle vi ha alla möjligheter att ha en av Sveriges bästa skolor. Det har även genom åren sparats in på underhåll på bland annat vägar men även fastigheter, detta är i längden kapitalförstöring och ska ses som en ren katastrof.

För att en gång för alla komma till rätta med ekonomin och inte enbart småjustera varje år på en ackumulerad budget, krävs ett omtag. Det måste till ett grundläggande arbete, där varje utgift kommunen har ska ifrågasättas utifrån lagkrav, nödvändighet, negativa/positiva effekter och om det kan göras billigare men bättre eller på ett annat sätt. En nollbasbudget bygger på att man börjar om från noll och noggrant går igenom varenda utgiftskrona. Med detta kan man inte bara för sig själv presentera i detalj vad man lägger pengarna på, det skapar också öppna och transparenta möjligheter för politisk prioritering och diskussion. Arbetet med en nollbasbudget är dock extremt arbetskrävande och tar lång tid att genomföra, även för en mindre kommun som Hallsberg. Målet med detta är att renodla ekonomin och tydligt ha grepp om varenda skattekrona för att stå rustad inför framtidens utmaningar många år framöver. Arbetet med nollbasbudget ska ses som ett komplement till den ackumulerade budgetprocessen och inte en ersättare. Nollbasbudgetens syfte är att ta fram konkreta planeringsförutsättningar inom lämpliga intervaller, så att en ackumulerad budget kan pågå ett antal år, utan risk för att gamla eller inaktuella beslut har negativ ekonomisk påverkan, för att säkerställa att vi ständigt nyttjar våra skattemedel på ett effektivt sätt.

- **Påbörja arbetet med en nollbasbudget, där alla utgifter redovisas ned till enskild krona och klassificeras utefter relevanta grupperingar för enkel överblick kring kommunens totala ekonomi. Där politisk prioritering kan genomföras med god bakgrund kring vad som är tvingat enligt lag och vad effekterna blir om man minskade eller tog bort en utgift.**
- **Kommunstyrelsens förvaltning uppdras att ta fram en lämplig intervall för varje nollbasbudget, spannet mellan nollbasbudgeterna får dock inte överskrida 10 år.**
- **Den första framtagna nollbasbudgeten ska ligga till grund för beslut av budget 2025.**

5.2 Stärkt medborgarinflytande och ökad transparens

Det är av stor vikt att kommuninvånarna känner sig delaktiga i de kommunala beslutsprocesserna och att folkvalda har god insyn i alla kommunens verksamheter. Vi vill därför att beslut i särskilt viktiga och övergripande frågor ska föregås av kommunala folkomröstningar, rådslag eller undersökningar. För insynens skull ska samtliga partier också erbjudas insynsplatser i bolagsstyrelser, nämnder och utskott, om partiet inte innehar en ledamots- eller ersättarplats i det forumet.

- **Beslut i särskilt viktiga och övergripande frågor ska föregås av kommunala folkomröstningar, rådslag eller undersökningar.**
- **Inventera vilka ytterligare metoder som är möjliga och lämpliga för att inhämta kommuninvånarens synpunkter, t.ex. genom en ökad dialog på sociala medier.**
- **Alla partier som är invalda i kommunfullmäktige ska ha rätt till insynsplatser i bolagsstyrelser, nämnder och utskott, om partiet inte innehar ledamots- eller ersättarplats i det forumet.**

5.3 Minska antalet ledamöter i Kommunfullmäktige

Vi har idag en kraftig överrepresentation i Hallsbergs kommun kopplat till det antal ledamöter som är invalda i Kommunfullmäktige, jämfört med antalet röstberättigade i kommunen. Kommunallagens femte kapitel paragraf 5 föreskriver antalet ledamöter ett Kommunfullmäktige minst ska ha, men är även baserat på det antal ledamöter som är försvarbart baserat på kommunens storlek. Med dagens 45 ledamöter har vi idag en representation som mer ligger i nivå med en kommun av dubbla storleken. Sverigedemokraterna anser att representationen inte ska vara oförsvarligt hög, men heller inte oförsvarligt låg. För att ta fram ett försvarbart antal ledamöter utgår vi från tabellen nedanför som är baserad utifrån Kommunallagens föreskrifter.

Antal röstberättigade	Antal ledamöter
8 000	31
9 600	33
11 200	35
12 800	37
14 400	39
16 000	41

Antal röstberättigade i kommunen i valet 2022 var 12 606. Med andra ord ligger Hallsberg enligt tabellen i en nivå där 37 ledamöter är en försvarbar representation inför valet år 2026. Vi vill därför sänka dagens antal från 45 ledamöter till att nästa mandatperiod vara 37 ledamöter.

- **Antalet ledamöter i Hallsbergs Kommunfullmäktige sänks till 37 ledamöter mandatperioden 2026–2030.**

5.4 Bättre uppföljningar efter upphandling

Det har i tidigare upphandlingar framkommit att företag inte efterlevt kraven som varit ställda i upphandlingar av kommunen. Detta är ett utbrett problem i hela landet och vår kommun ska inte vara dumnaiv när det kommer till sådant. Syftena med att ställa krav i upphandlingar blir nämligen helt verkningslösa om de inte efterföljs i verkligheten. Det är även än värre när kommunen själv inte heller vet eller med säkerhet kan svara på om kraven har efterlevts eller ej.

- **En policy ska införas för att tillse att ingångna avtal och krav följs när det kommer till upphandlade tjänster.**

5.5 En mer företagervänlig kommun

Kommunen ska i högre utsträckning prioritera att skapa ett gott företagsklimat för småföretagen. Det kan vi göra dels genom att förbättra den kommunala servicen till företag och genom att förändra hur kommunen upphandlar sina avtal. Allt för ofta ställs idag för skarpa skall-krav i kommunala upphandlingar som får till följd att de små företagen slås ut. Vi menar att upphandlingar i stället ska utformas på ett sådant sätt att det gynnar små och lokala företag. Detta kan vi göra genom att minska storleken på kontrakt, förbättra och förenkla information, förlänga anbudstider och dela upp större upphandlingar i mindre delar. En annan viktig del är att skapa goda kontaktytor med det lokala näringslivet. Ett viktigt fokus är att underlätta för ungdomar som söker feriejobb och skapa ingångar för ungdomar på arbetsmarknaden. Vi behöver även utreda vilka parametrar som är viktiga för det lokala näringslivet och sätta in åtgärder på områden där Hallsbergs kommun har förutsättningar att förbättra sin företagervänlighet. Syftet ska vara att med aktiva insatser förmå kommunen att stiga i de mätningar som görs, med målsättningen att Hallsbergs kommun ska bli en av landets mest lokalföretagervänliga kommuner.

- Rimligare skall-krav i kommunala upphandlingar. Upphandlingar bör utformas för att i högsta grad gynna kommunen och det lokala näringslivet.
- Den administrativa bördan som drabbar företagare ska minimeras genom att både tillsynsavgifter och regelverk ses över. Målsättningen ska vara att Hallsbergs kommun ska framstå som den minst byråkratiska kommunen.
- Kommunen ska eftersträva att minska storleken på kontrakt genom att dela upp upphandlingar i mindre delar.
- Öka kontaktytorna mellan näringslivet och ungdomar som söker ferieanställning. Kommunens engagemang ska fokuseras till att skapa ingångar på arbetsmarknaden för ungdomar.
- Hallsbergs kommun ska vara lyhörd inför de lokala företagens behov.
- Utred vilka parametrar som är viktiga för det lokala näringslivet och sätt in åtgärder på områden där Hallsbergs kommun har förutsättningar att förbättra sin företagervänlighet.

5.6 En drogfri kommun

För att nå mål om en drogfri kommun måste vi börja med att säkerställa att våra egna anställda inte missbrukar droger. Syftet är inte att döma ut eller försvåra för människor med drogproblematik, utan i stället erbjuda stöd för att bryta denna destruktiva ovana. Medborgare ska känna sig trygga i att kommunens representanter föregår med gott exempel och är helt drogfria.

- Rutiner och regelverk ska uppdateras i syfte att införa obligatoriska drogtestar i samband med anställning. Detta ska genomföras även under anställningen om misstanke kring drogmissbruk finns.
- För ferieanställning i kommunens egen regi ska ett villkor vara att ungdomen accepterar att göra ett slumpmässigt drogtest.

5.7 Kommunen ska vara en bra arbetsgivare

Vi ska erbjuda en god och trygg arbetsplats där de anställda trivs och växer i sina uppdrag. En starkt bidragande orsak till den psykosocialt dåliga arbetsmiljön beror på de ofrivilligt delade turerna och personal i omställning. En annan viktig del för att öka välbefinnandet hos våra anställda är att se över hur vi kan underlätta ekonomiskt i olika medicinska insatser. Det kan till exempel handla om att ge möjlighet till bruttolöneavdrag för en ögonlaserbehandling. Möjligheterna kring detta och vilka delar som skulle kunna ingå vill vi utreda. Vid sjukdom är det också viktigt att våra anställda kan känna sig trygga i att stanna hemma och kureras, utan att den privata ekonomin tar för mycket stryk. Karensdagen/avdraget underlättar inte den saken, utan riskerar i stället att våra anställda går till jobbet fast de är sjuka. Därför vill vi att kommunen betalar ut sjuklön redan första dagen och därmed inte längre tillämpar karensdagen/avdraget.

När man som anställd i Hallsbergs kommun möter medborgare, är det viktigt att man uppför sig professionellt och ger ett neutralt intryck. De som jobbar i kommunen ska därför alltid förväntas bära en politiskt och religiöst neutral klädsel. Hallsbergs kommun ska alltid behandla alla arbetssökande lika, ingen form av så kallad positiv särbehandling ska förekomma när kommunen rekryterar eller kallar till arbetsintervju. Att tillhöra en underrepresenterad grupp i ett yrke, exempelvis manlig arbetssökande till förskolan, ska inte ses som meriterande. Samtliga arbetssökande ska i stället bemötas som individer och bedömas utifrån sina individuella kvalifikationer, något annat förfarande är uppenbart diskriminerande.

- **God arbetsmiljö har högsta prioritet.**
- **Påskynda arbetet med att avskaffa de ofrivilligt delade turerna.**
- **Inventera vilka medicinska eller liknande insatser som skulle kunna omfattas av en möjlighet till bruttolöneavdrag. Dyliga insatser skulle kunna innefatta t.ex. ögonlaser- eller fertilitetsbehandlingar.**
- **Betala ut sjuklön redan första sjukdomsdagen och sluta tillämpa karensdagen/avdraget.**
- **En politiskt och religiöst neutral klädkod ska gälla för kommunens anställda.**
- **Positiv särbehandling ska inte förekomma inom Hallsbergs kommuns verksamheter.**

5.8 Vätternvatten som reservvatten

Vätternvatten var det dyraste och mest komplexa alternativet när man valde väg för att säkra framtida vattenförsörjning bland flera av länets kommuner. Projektets syfte är att bygga en lång vattenledning från Vättern som sedan ansluter till Hallsbergs kommun, Kumla kommun, Lekebergs kommun och Örebro kommun. Problemet med Vätternvatten är att priset för det kommunala vattnet kommer att öka när det kopplas på. Samtidigt finns ett behov av reservvatten, inte minst kopplat till kris- och krigsberedskap och uppbyggnaden av ett starkt civilförsvaret.

Det vatten som idag hämtas från Tisaren via Blacksta Vattenverk måste fortsatt hållas i drift för att kunna användas som reservvatten även när Vätternvatten har kopplats på. Här vill vi att Hallsbergs kommun övertar ansvaret och fortsatt använder vattnet via Blacksta Vattenverk som sitt primära vatten. I och med att Kumla kommun kopplar på sig på Vätternvatten försvinner också stora delar av användarna och vi får därmed ökad vattentillgång i Hallsbergs kommun. Vätternvatten gör sig särskilt bra som reservvatten till oss i Hallsbergs kommun, medan vi säkerställer god fortsatt drift i Blacksta Vattenverk som då agerar reservvatten åt Kumla kommun.

- **Säkerställ att vattenpriset för Hallsbergs kommuns invånare är fortsatt lågt.**
- **Överta driftansvaret för Blacksta Vattenverk i samband med inkoppling av Vätternvatten.**
- **Hallsbergs kommuns primära vatten ska fortsatt levereras från Tisaren via Blacksta Vattenverk och Vätternvatten ska endast fungera som reservvattentäkt.**

5.9 Inköp av konst

Konst är en viktig del i att skapa en gemytlig miljö både inomhus och utomhus i kommunen. Det finns en grundläggande inställning att konst ska beröra. Många har tolkat det som att provokation, skapa diskussion och även skapa starka, oftast negativa känslor, är konstens roll. Att konst ska beröra ställer vi oss bakom, men känslorna vi vill förmedla är harmoni, kärlek, trygghet, känsla av lokalkännedom, historik och samhörighet. Därför vill vi att den konst som kommunen köper in ska reflektera dessa känslor.

Vid nybyggnation har det nästan blivit fullt ut vedertaget att en procent av investeringskostnaden ska läggas på konstutsmyckningar. Detta är i sig ett trevligt initiativ, men det har blivit allt för vanligt att konst köps in bara för att det måste köpas in, för att man ska handla upp de pengar man fått tilldelat. Grunden ska vara att konst köps in för att skapa mervärde, inte att man ska köpa in endast för köpandets skull. Därför vill vi inte att enprocents regeln efterföljs i kommunen. Då vi i stället ska fokusera på att köpa in den mängd konst vi anser behövs. Självklart kan mängden variera beroende på projekt och byggnation, vilket då gör att vi ofta lägger lägre än en procent på konst, men ibland mer.

- **När konst köps in av kommunen ska tidlös och klassisk konst som ger uttryck för och harmoniserar med kommunens historia, lokala identitet och fysiskt bebyggd miljö, sättas framför utmanande samtidskonst.**
- **Enprocents regeln ska inte tillämpas i Hallsbergs kommun.**

5.10 Vildsvinskött som nytt köttalternativ

Med fokus på lokalproducerade livsmedel vill Sverigedemokraterna utreda möjligheterna att börja köpa in vildsvinskött som en del av kommunens verksamheters vardagliga kost. Vildsvinskött är inte bara att anses som lokalproducerat utan även etiskt riktigt, då vildsvin per automatik levt ett fritt och naturligt liv. Vid ett eventuellt införande skulle detta också innebära att fler vildsvin skjuts, vilket är ett ansenligt önskemål från boende på landsbygden.

- **Utred möjligheterna att köpa in vildsvinskött som ytterligare ett köttalternativ till våra verksamheters menyer.**

5.11 Utöka kommunens attraktivitet riktat till barn och familjer

Det finns stora möjligheter för Hallsbergs kommun att utvecklas för att skapa mervärden och öka attraktiviteten för våra egna medborgare. Kommunen behöver dock inte bekosta allt sådant själv, utan kan på olika sätt försöka locka företag att vilja etablera sig i vår kommun. Här vill vi se att man lägger extra fokus på att locka företag som skulle göra det trevligare och roligare för barn och familjer. Syftet ska vara att göra Hallsbergs kommun till en levande kommun för alla åldersgrupper och vara en attraktiv plats för barnfamiljer.

- **Uppvakta privata aktörer genom att uppmuntra och attrahera uppbyggnad av attraktioner och näringar som riktar sig till barn och familjer inom kommunens gränser.**

5.12 Förbjud tiggeri på allmän plats

Det organiserade tiggeriet är fortfarande utbrett i vårt land och även i vår egen kommun. Det har i dokumentärer från bland annat Kalla Fakta och i andra granskningar framkommit att tiggeriet i stort styrs av ligor som tjänar stora summor på att utnyttja människor. Varje gång en person ger pengar till en tiggare, så är man med och bidrar till dessa ligor. Vi ska inte ha ett samhälle där personer utnyttjar vår snällhet eller tvingar människor till dessa uppgifter. Den mest effektiva åtgärden är därför att strypa möjligheten för det organiserade tiggeriet att verka i vår kommun och helst även i resterande delar av vårt land. Därför vill vi utreda vilka platser vi bör inrätta ett tiggeriförbud och därefter ett år senare utvärdera om dessa förbud har tillsett att tiggeriet inte längre förekommer i vår kommunen.

- **Införande av tiggeriförbud i Hallsbergs kommun ska utredas och införas i enlighet med utredningens utpeka platser.**
- **Ett år efter införande ska beslutet följas upp och utvärderas för att säkerställa tillfredsställd effekt.**

5.13 Utökad tillgänglighetsanpassning

Att ha en tillgänglig kommun är en grundförutsättning för att kommunen ska vara välkommande för alla. Trappor och höga trösklar är dock ett stort problem för många av våra medborgare, det är därför viktigt att lägga större fokus på denna fråga, för att öka andelen lokaler och fastigheter som är anpassade till en bättre tillgänglighet. Detta kan ske genom att statsbidrag som riktas till tillgänglighetsanpassning i sin helhet subventioner strategiskt viktiga tillgänglighetsåtgärder, såväl i kommunala som privata byggnader. Ett annat förslag är att överväga införande av ett tillgänglighetspris för att uppmärksamma och uppmuntra goda exempel och engagemang för ökad tillgänglighet.

- **Intensifiera arbetet för att fler lokaler anpassas till personer med funktionsvariation genom att kommunen intar en mer aktiv roll i förhållande till fastighetsägare.**
- **Badplatser och friluftsanläggningar ska i högre grad tillgänglighetsanpassas.**
- **Kommunalt stöd för tillgänglighetsanpassningar ska ses över för att se hur statsbidrag och EU-bidrag bättre kan tillvaratas och för att offentliga satsningar på tillgänglighet får reella genomslag i kommunen.**
- **Ett tillgänglighetspris bör införas för att uppmärksamma och uppmuntra goda exempel och engagemang för ökad tillgänglighet.**

5.14 Ta fram plan för fler trygghetsboenden och alternativa boenden för äldre

Att fortsatt få leva i sin vardag, fast man har behov av mer medicinsk hjälp är viktigt för alla och i synnerhet de äldre. Trygghetsboenden är ett bra koncept som ger goda möjligheter att ha full kontroll i sin vardag, samtidigt som erforderlig hjälp finns i den direkta närheten. Vi vill att en plan tas fram för hur vi kan utöka antalet trygghetsboenden, så att fler äldre har det som alternativ i stället för omsorgsboende. Vi vill även att man gör en enkätundersökning bland invånare över 60 år, för att identifiera deras önskemål och intressen kopplat till alternativa boenden.

- **Ta fram en plan för hur vi ska öka antalet trygghetsboenden i kommunen. Utöver kommunal etableringen ska utgångspunkten vara att trygghetsboenden kan bedrivas i privat likväl som kommunal regi.**
- **Genomföra en enkätundersökning bland invånare äldre än 60 år, för att skapa en bild över intresset och behovet av alternativa boenden.**

5.15 Etablera skola med profilen: Tydliga regler, rutiner och strikt kunskapsorientering

Det pågår många experiment inom dagens skolor. Dels kopplat till hur man ser till digitaliseringen sett till inläring, men primärt kring hur skolan idag har förvandlats mer till en flumskola, där tydliga regler och rutiner inte har samma fokus som det en gång hade. Därför vill vi att en skola etableras i kommunen med profil kopplat till tydliga regler, rutiner och striktare kunskapsorientering. Etableringen kan ske genom att befintlig skola anammar denna profil, eller via nyetablering i privat eller kommunal regi.

- **Verka för etablering av en skola i Hallsbergs kommun, i kommunal eller fristående regi, med en profil som innebär att man lägger särskild vikt vid tydliga regler och rutiner och strikt kunskapsorientering.**

5.16 Vindkraft och solenergi

Idag finns det en övertro på vindkraften i Sverige. Hos många ses just vindkraft som en förnybar framtida energiproduktion, som tar oss vidare från kärnkraft och "smutsig el" till en omställning med helt grön energi. Vindkraften har dock många problem som sällan lyfts fram i ljuset. Förutom det uppenbara i att vindkraft endast producerar el när vindarna tillåter, så är energieffekten varje verk producerar högst varierande. Detta medför stora bekymmer i våra kraftledningar, som är byggda för jämna överföringar av el. Sverige har idag två stora utmaningar när det kommer till elproduktion. Det primära är behovet av en utbyggd elproduktion i sin helhet. Vårt samhälle har aldrig tidigare varit så beroende av just el. Utökningen av elfordon, tekniska enheter och en gigantisk omställning inom industrin, kräver en massiv produktion av el och att den finns tillgänglig på en prisvärd nivå. I delar av landet har vi redan effektbrister, som för tillfället beror på att kraftledningarna i sig har nått sin fulla kapacitet. Detta är en utveckling som kommer sprida sig vidare i landet om inte rätt investeringar och prioriteringar görs inom kort.

I takt med ökat behov av el, ojämna effekter i ledningar och nedstängning av Ringhals två reaktorer, har också priserna i sig ökat de senaste månaderna. Den el vi i Sverige inte klarar av att producera vid givna tillfällen, importeras i dessa lägen från andra länder. Elen är då oftast producerad med sämre energislag och importpriserna fluktuerar, men är oftast dyrare än svenskproducerad el. Att då lägga så stor tillit till vindkraft, som direkt påverkar många av dessa aspekter, är inte försvarbart. Vindkraftverken i sig medför även flertalet negativa aspekter för närområdet där de är placerade. Förutom att medföra buller, dödar ett vindkraftverk också i snitt tio fåglar per år, som lägst. De snurrande bladen eroderar även när de utsätts för vind, regn, snö och is. Små bitar av plast lossnar då från ytan och sprids vidare ut i naturen. Enligt uppskattningar släpper ett vindkraftverk ifrån sig omkring sex ton mikroplaster under 15 år. Som direkt jämförelse så släpper ett vindkraft varje år ifrån sig lika mycket mikroplaster som 4 000 kilo bildäck släpper ifrån sig på ett år. Vindkraften kan därmed inte klassas som miljövänlig, trots att den som bekant inte släpper ut särskilt mycket koldioxid. Därför vill vi inte ha vindkraftverk i närheten av våra naturskyddsområden. Det ska säkerställas i översiktsplanen att inga utpekade områden för vindkraft finns inom en mils radie från ett natur- eller vattenskyddsområde.

Vi ser dock med fördel att man fortsätter och gärna intensifierar arbetet med att installera solpaneler på våra fastigheter. Detta primärt för att sänka kostnaderna för vår elförbrukning, samtidigt som vi till viss del är med och producerar el till övriga nätet de gånger produktionen överstiger förbrukningen och minskar vårt behov av el från elnätet.

- **Omarbeta översiktsplanen med specifikt fokus på att utpekade platser för vindkraft inte ligger inom en mils radie från natur- och vattenskyddsområden.**
- **Utöka arbetet med att installera solpaneler på kommunens fastigheter.**

5.17 Radon

Radon är en viktig fråga som vi i en motion har tryckt på och som resulterade i att kommunen inventerade sina fastigheter för att mäta och åtgärda radon. Det uppmärksammades då stora brister eftersom radonmätningar inte hade skett inom betydande stor del av kommunens fastigheter. I många av de fastigheter som dock hade haft en mätning, var det i få av dessa som en ny mätning hade gjorts efter 10 år. Kommunen har nu bättrat sig inom det interna arbetet med radonfrågan, men kommunen har fortfarande en viktig uppgift i att se till att andra fastighetsägare också gör radonmätningar och att dessa sker kontinuerligt vart tionde år. Kommunen bör därför ha ökad kontakt med kommunens fastighetsägare för att via information och andra lämpliga medel se till att just detta sker. Den här frågan är ett viktigt grundläggande led i att säkerställa våra invånares hälsa.

- **Stärk fokuset på radonfrågan inom kommunen och via informationsinsatser och andra lämpliga medel se till att alla fastighetsägare inom kommunen gör kontinuerliga radonmätningar och eventuella åtgärder i sina fastigheter.**

6. Digitalisering

6.1 Verksamhetsutveckling

Digitalisering har blivit ett ganska brett begrepp och få vet knappt vad det egentligen innebär. Att köpa in en massa teknik för sakens skull, börja använda Microsoft Teams eller föra in mer och mer saker i surfplattor är bara en liten del av digitaliseringen. Digitaliseringens primära syfte är att dra nytta av dagens teknik för att underlätta och förbättra verksamheternas effektivitet. Vardagen för våra anställda, våra elever och våra medborgare ska förbättras genom kommunens digitaliseringar. Blir det svårt, krångligt eller skapar hinder, så är det en dålig satsning. Därför vill vi inte se digitalisering som en separat del av våra verksamheter, utan att det är en naturlig del i verksamhetsutvecklingen. Med det synsättet blir det enklare att utvärdera om ett teknikköp eller en programvara har utvecklat verksamheten eller inte. Skulle sådana implementeringar i stället skapa hinder eller ineffektivitet för verksamheten, så har man inte utvecklat verksamheten. Därav ska all tidigare benämnd "digitalisering" alltid bedömas utifrån om det kommer vara en verksamhetsutveckling eller ej.

- **Digitalisering ska vara en naturlig del av verksamhetsutvecklingen och alltid bedömas utifrån om den faktiskt utvecklar verksamheten och dess effektivitet.**

6.2 Bättre tillgång för äldre

Det är många äldre som mer och mer hamnat i ett digitalt utanförskap. I takt med att digitaliseringsprocessen fortskrider blir också fler kommunala tjänster svårtillgängliga för de som inte äger en smartphone, surfplatta eller dator. Ett annat hinder är att internetuppkoppling saknas eller är undermålig. Här måste kommunen lägga ett större fokus för att hjälpa äldre att få tillgång till internet.

Ett annat problem, primärt på landsbygden, är dålig täckningsgrad av det mobila nätet. Dessa radioskuggor måste identifieras och lösas på de platser där hemtjänstens mobila telefoner inte har mottagning eller där digitala larm riskerar att tappa kopplingen. I takt med att de fasta telenäten monteras ned, har täckningsgraden på det mobila nätet fått en väsentlig betydelse för en fungerande hemtjänst och ska vara tillförlitlig.

- **Genomför åtgärder för att ge fler äldre tillgång till internetuppkoppling.**
- **Utifrån behov ska kommunen aktivt föra dialog med berörda externa parter i syfte att säkerställa att det finns sådan mobil täckningsgrad inom kommunen som hemtjänstens telefoner och digitala larm är beroende av.**

6.3 Enklare, mer transparent och mer informativ demokrati

Kommunens webbplats uppdaterades för något år sedan med syfte att vara mer lättöverskådlig och modern. Tyvärr valde man inte att utveckla webbplatsen för att förbättra informationen kring politiska beslut eller politiska ställningstaganden. Det är idag svårt att ens hitta olika partiernas motioner eller interpellationer på webbplatsen. Har man tur hittas de inbakade i en handling eller i ett protokoll, men det finns inga tydliga uppställningar kring vad varje parti eller förtroendevald har gjort eller föreslagit under mandatperioden. Här vill vi se att webbplatsen utvecklas och tar direkt inspiration från Riksdagens webbplats. Förutom lättillgängliga dokument och beslut som lagts fram, går det även där att se exakt vad enskilda ledamöter har föreslagit och även sagt i talarstolen. Kommunen håller fortfarande på med arbetet att implementera webbsända kommunfullmäktigemöten. I samband med det arbetet lämpar det sig väl att bygga ut resterande delar av webbplatsen för att förbättra informationen kopplat till det politiska arbetet.

- **Kommunens webbplats ska utvecklas med ett sökbart och användarvänligt register över politiska dokument som t.ex. motioner, interpellationer och enkla frågor. Inspiration bör hämtas från Riksdagens motsvarande webbplats.**

7. Invandring och integration

Sverigedemokraterna motsätter sig inte invandring, vi menar att invandring måste hållas på en sådan nivå och vara av sådan karaktär att den inte utgör ett hinder för vår nationella sammanhållning eller vårt lands välfärd och trygghet. Tyvärr ligger vi inte på en sådan nivå idag, utan vi ser i stället hur invandringen lett till stora påfrestningar för välfärden, segregation, samt ökad brottslighet och religiös fundamentalism. Det är idag svårt att avgöra exakt hur mycket just asylinvandringen har kostat kommunen. För att skapa ett större budgetutrymme för välfärdssatsningar, ska kommunen försöka minska inflödet av migranter till kommunen, undersöka billigare boendelösningar för anvisade flyktingar, minska kostnader för tolk och modersmålsundervisning och uppmuntra till frivillig återvandring för personer i utanförskap.

7.1 Bekämpa islamistisk fundamentalism

På bara några decennier har antalet våldsbejakande islamiska extremister gått från att vara ett nästan okänt fenomen i Sverige, till att nu vara betydligt fler till antalet än det samlade antalet höger- och vänsterextremister. Samtidigt vet vi att runt den hårda kärnan av våldsbejakande extremister så finns många som inte själva är våldsbejakande, men som stödjer islamistiska idéer som kvinnans underordnande, förföljelse av sexuella minoriteter, straff för hädelser mot religionen, att lagstiftning ska vara baserad på sharia och andra extrema åsikter som egentligen inte hör hemma i en västerländsk liberal demokrati. Den hårda kärnan av våldsbejakande extremister och den omgivande islamistiska miljön, utgör tillsammans ett direkt hot mot Sverige på flera plan. Dels mot vår fysiska säkerhet och mot många av de värderingar och friheter som vi europeer länge tagit för givna. Därför är det av största vikt att kommunen gör vad den kan för att motverka att denna miljö får fäste i kommunen.

- **Upprätta rutiner för att kunna kontrollera och kartlägga förekomsten av IS-återvändare till kommunen och i den utsträckning det inte uppenbart strider mot de lagar kommunen har att förhålla sig till, förvägra dylika att ta del av den kommunala välfärden, som t.ex. försörjningsstöd och bostad.**
- **Kommunen ska ha som policy att dra in de kommunala bidragen till föreningar eller studieförbund som bjuder in homofoba, antivästliga eller teokratiska hatpredikanter.**

7.2 Integrationsplikt för nyanlända

Svensk invandringspolitik har alltför länge präglats av en kravlöshet som i praktiken motverkat nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Detta ska ändras och den egna individens ansvar ska tydliggöras. Vikten av att lära sig det svenska språket, göra sig anställningsbar, komma i egenförsörjning och anpassa sig efter svenska normer och värderingar ska understrykas genom att införa integrationsplikt för nyanlända. Denna plikt ska innebära att nyanlända ska ha god närvaro på och göra framsteg inom SFI, genomgå kurs och klara prov i samhällsorientering och följa de insatser som kommunen erbjuder för att komma i arbete. Om individen frångår dessa krav utan giltiga skäl, ska ekonomiskt bistånd dras in.

- **Integrationsplikt ska införas.**
- **Samhällsorienteringen för nyanlända invandrare ska utvecklas.**
- **Förutsättningarna att införa praktik som ett obligatoriskt steg i SFI-utbildningen ska utredas.**

7.3 Återvandring

De personer vars mål är att återvända till hemländerna saknar ofta incitament att integreras i det svenska samhället. Det kan då vara en god lösning att underlätta återvändande. Särskilt ska det komma i fråga för de som saknar skyddsbehov och självförsörjning och därmed saknar ekonomiska möjligheter att på egen hand genomföra detta.

- **Förslag på insatser ska tas fram som syftar till att stimulera och underlätta återvandring för invandrare som vill återvända till sina ursprungsländer.**

7.4 Asylsökande

När en asylsökande fått uppehållstillstånd anvisar Migrationsverket en kommun som ansvarar för mottagandet av henne eller honom. Sedan år 2016 är kommunerna genom lagstiftning ålagda att ta emot en viss volym nyanlända som varierar utifrån de årliga förutsättningarna. Möjligheten ska där utredas att från kommunens sida driva ärende för att pröva bosättningslagen i förhållande till det grundlagsskyddade kommunala självbestämmandet. De som anvisats till Hallsberg av Migrationsverket bör under etableringstiden i första hand i kommunens regi placeras i boenden i andra kommuner, för att undvika framväxten av utanförskapsområden i Hallsbergs kommun. Om det ej är möjligt och om det gäller myndiga personer utan barn bör boenden ordnas i tillfälliga och ändamålsenliga bostäder utanför det ordinarie bostadsbeståndet. I tredje hand bör nyanlända som anvisats till kommunen erbjudas tillfälliga bostadskontrakt under etableringstiden, vilka som mest kan sträcka sig till två år.

- **Kommunen ska driva ärende för att pröva bosättningslagen i förhållande till det grundlagsskyddade kommunala självbestämmandet.**
- **I första hand tilldela boende för asylsökande som anvisats till kommunen, i andra kommuner för att undvika framväxten av utanförskapsområden i kommunen.**
- **I andra hand ska myndiga asylsökande personer utan barn som anvisats till kommunen, ordnas boende i tillfälliga och ändamålsenliga bostäder utanför det ordinarie bostadsbeståndet.**
- **I tredje hand ska nyanlända som anvisats till kommunen, erbjudas tillfälliga bostadskontrakt under etableringstiden, vilka som mest kan sträcka sig till två år.**

7.5 Tolkkostnader

Vi har idag alldeles för många personer som inte lär sig det svenska språket, trots att de varit i landet i flera år. Incitamenten att lära sig förstärks inte när kostnadsfri tolk ofta erbjuds för att kommunicera med kommunen. En översyn ska göras av kommunens kostnader för tolkning. Utgångspunkten ska vara att anpassa tillhandahållandet av kostnadsfri tolkning till personer över 18 år endast i den utsträckning det uppenbart är en skyldighet för kommunen enligt lag. En självkostnadsprincip för myndiga personer som lämnat etableringstiden ska utredas.

- **En översyn ska ske gällande kommunens kostnader för tolkning.**
- **Utred en självkostnadsprincip för tolk mot myndiga personer som lämnat etableringstiden.**

7.6 Migrationspengarna

Dessa pengar är bidrag som getts från Migrationsverket för att stimulera i arbetet med integrering av nyanlända. Detta är inte bara ett sorgebarn för revisorerna som varje år påpekar hur dessa pengar redovisas i delårsrapporten och årsredovisningen. Detta är även pengar som vi faktiskt inte har nyttjat för att nå de åtgärder som behövs. Man har nyligen påbörjat satsningar med Skolverket för att få i gång språkinläringen i skolan, detta är dock ett antal decennier sent påtänkt. Migrationspengarna måste nyttjas mer effektivt så vi når de resultat som både medborgarna och Migrationsverket förväntar sig. Denna uppgift har vi uppenbart varit extremt saktfärdiga med.

- **Kommunen ska i större utsträckning än tidigare nyttja de så kallade "migrationspengarna" där statsbidrag för mottagande av nyanlända samlats på hög. Detta för att migrationens kostnadspåverkan som finns i nämndernas ramar ska få generellt större täckning.**

7.7 SFI

SFI utgör grunden för nyanlända att lära sig det svenska språket. Utan erforderliga språkkunskaper uppkommer många problem. Viktiga delar som studier och att vara en tillgång på arbetsmarknaden försvåras om språkkunskaperna inte ligger på en god nivå. Därför måste vi säkerställa att utbildningen är ändamålsenlig och uppfyller sitt syfte.

- **Utvärdera och analysera SFI:s nuvarande verksamhet i syfte att säkerställa att den är ändamålsenlig för alla elever oavsett ursprungsland.**

8. Trygghet

8.1 Förbättrad samverkan och samarbete mellan socialtjänst, skola och polis

Nästan uteslutande är det sekretessen som är det återkommande hindret för att god samverkan mellan socialtjänst, skola och polis ska uppnås. I syfte att hjälpa unga som har problem i vardagen eller som kan ha påbörjat ett kliv in på en kriminell bana, är det av högsta vikt att samhällets och kommunens resurser jobbar tillsammans för att hjälpa personen att nå framgång inför sitt vuxna liv. Här behöver kommunen fortsatt jobba aktivt för att sänka eller helt ta bort alla trösklar som försvårar ett sådant arbete.

- **Verka för att stimulera ett välfungerande samarbete mellan individ- och familjeomsorg, skola och polis, för att tidigt och samlat fånga upp personer med problematik och även förebygga eventuella brottspiraler.**
- **Identifiera förbättringsområden och hur faktiska eller uppfattade sekretessproblem kan undvikas.**

8.2 Förebyggande arbete mot bedrägerier riktat till sårbara grupper

Det är tyvärr vanligt förekommande att äldre och andra sårbara grupper ofta utsätts för olika försök av bedrägeri. För att motverka att våra mer sårbara grupper faller för dessa bedragare, ska kommunen göra sin del för att via olika informationsinsatser försöka begränsa andelen som drabbas. Social- och arbetsmarknadsnämnden uppdras att utveckla det förebyggande arbetet i förhållande till äldre och andra särskilt sårbara grupper, för att med informationsinsatser förebygga brott som bedrägerier, kontokortsstöld och identitetsskapningar.

- **Social- och arbetsmarknadsnämnden uppdras att utveckla det förebyggande arbetet för att med informationsinsatser förebygga bedrägeri och andra liknande brott mot äldre och andra särskilt sårbara grupper.**

8.3 Stå upp för brottsoffren

För varje brott mot enskild person som begås, finns det också minst ett brottsoffer som alltför ofta glöms bort i debatten. Där är det viktigt att kommunen står upp för brottsoffren och visar att man faktiskt bryr sig om dem. Ett konkret exempel på hur kommunen skulle kunna underlätta livet för brottsoffer är skadeståndshanteringen. När ett brottsoffer blir tilldömt ett skadestånd, är det vederbörande som sedan ansvarar för kontakten med gärningspersonen för att få sitt skadestånd utbetalt. Detta kan uppenbart medföra många påfrestande turer för en redan utsatt människa. Här ska kommunen utreda i vilken mån vi kan bistå brottsoffret i ett sådant ärende. Vi ser även behov av att inrätta särskilda kontaktpersoner just för äldre, som då kan finnas som stöttning när man blivit utsatt för brott.

- **Säkerställ att äldre brottsoffer får en särskild kontaktperson och i varje fall där det önskas ges rätt stöd.**
- **Utred i vilken mån det är möjligt att bistå brottsoffer som har utdömts skadestånd för att minimera obehag av att själva behöva kontakta och driva in en fordran från gärningspersonen.**

8.4 Kamerabevakning

Vi är en relativt förskonad kommun när det kommer till brottslighet jämfört med andra kommuner i vårt län. Men även här sker det till och från olika typer av brott, varav skadegörelse ligger som det mest frekventa. Det finns därmed fog för att göra en översyn kring eventuellt vilka platser som kamerabevakning eller trygghetskameror skulle vara önskvärt.

- **Kommunen ska se över vilka platser som är i behov av kamerabevakning i syfte att förebygga och lagföra brott och öka den upplevda tryggheten.**
- **Kommunen ska i samråd och samverkan med Polisen verka för att trygghetskameror uppförs på platser där det utifrån en analys är lämpligt.**

9. Kommunstyrelsen

9.1 Utökad besöksnäring

En levande kommun bygger inte enbart på att folk vill bo i kommunen. Turism och allmänna besök till kommunen stärker våra lokala företag och ökar kommunens anseende utåt. En utveckling har skett de senaste åren, där bland annat en del större företag har etablerat sig, men Hallsbergs kommun saknar en riktig "pull factor" som stimulerar och lockar folk att besöka och konsumera i vår kommun. Förutom att fortsatt vara vänligt inställd mot företag som önskar etablera sig, som förutom ökad besöksnäring även skapar utökade arbetstillfällen inom kommunen. Så finns det också mycket som kommunen själv kan göra för att skapa denna lockelse som gör Hallsberg mer attraktivt för både invånare och utomstående. Här saknar vi en direkt handlingsplan för att nå sådant mål och vill därför se att en sådan upprättas.

- **Kommundirektören ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att utveckla besöksnäringen i Hallsbergs kommun.**

9.2 Förbättrad arbetsmiljö

Den kommunala verksamheten består av en bred mängd olika arbetsuppgifter, med väldigt olika förutsättningar och olika typer av belastningar. Grunden ska vara att alla anställda i kommunen har den bästa möjliga arbetsmiljön inom sitt område, att alla anställda känner sig sedda och hörda. Samt ges goda möjligheter till att stärka sin kompetens och ha god sammanhållning inom sitt arbetslag. Inom frågan om arbetsmiljö finns alltid saker man kan göra bättre och frågan är, och ska alltid vara, en aktiv sådan. Det är därför viktigt att kontinuerligt se över hela kommunens verksamhet för att identifiera brister och självklart också identifiera vad som fungerar riktigt bra.

- **Kommundirektören ges i uppdrag att göra en bred översyn av vilka åtgärder som är mest lämpade i syfte att generellt stärka de personalvårdande resurserna och förbättra arbetsmiljön inom hela kommunens verksamhet.**

9.3 Hedersförtryck och våld i nära relation

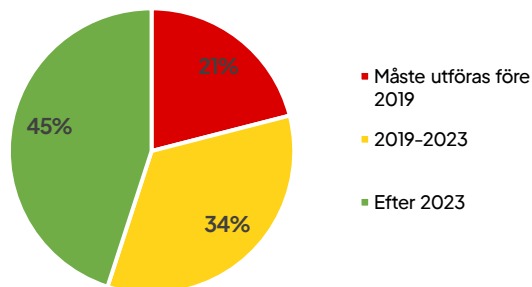
Hedersförtryck och våld i nära relation är två delar som ofta drabbar primärt kvinnor och barn. Detta är något som samhället inte accepterar, problemet för oss är dock att lyckas identifiera när sådant sker. För kommunen är detta ett svårt arbete, då det ofta sker på hemmafronten och sällan upptäcks förens våldet och förtrycket pågått under alldeles för lång tid. Detta är en viktig fråga och vi tror att bästa sättet att hantera detta är genom att arbeta mer centralt. I vanliga fall är det skolan som på separat håll upptäcker en elev som har dåliga förhållanden i hemmet. Socialtjänsten jobbar primärt på sitt håll och även Polisen som fristående statlig myndighet, gör sin beskrivda del. Kommunikationen och engagemanget från kommunens alla delar måste sammanslås på ett bra sätt för att uppnå ökad styrka i att hantera denna oerhörda problematik.

- **Kommundirektören ges i uppdrag att utreda om resurser för kommunens arbete mot våld i nära relationer och hedersförtryck bör samlas kommunövergripande för att uppnå ökat samarbete och ökad styrka.**
- **Kommundirektören ges i uppdrag att ta fram en tydlig handlingsplan som beskriver hur man som anställd i kommunen ska agera när man kommer i kontakt med någon som man misstänker kan vara utsatt för hedersförtryck eller våld i nära relation.**

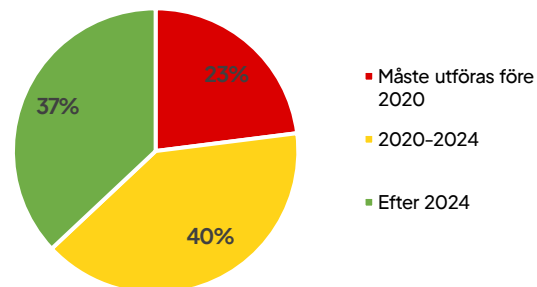
10. Drift- och servicenämnden

10.1 Vägunderhållet ska prioriteras

Beläggningsstatus Gator, 2018

Beläggningsstatus Gator, 2019

Vägunderhållet i kommunen är grovt eftersatt, enligt utredning från Sweco måste kommunen lägga 7–8 miljoner i vägunderhåll för att inom en rimlig period komma ifatt. Enligt siffror från 2019 är andelen rödmarkerade vägar oroväckande stor. De röda vägarna är vägar vars underhåll inte har skett enligt behov och som har riktigt dåligt skick. Andelen gula vägar är nu större än andelen vägar som är i bra skick. Under pandemin lades ett extra tillskott som nästan täckte upp för det årliga behovet. Dessa pengar var dock tillfälliga för just det året och samma summa kommer att behöva skjutas till under en lång period framåt. Det som pågår nu är ren kapitalförstöring av våra vägar. Med anledning av detta skjuter vi till de pengar som nämnden behöver för att kunna upprätthålla det vägunderhåll som behövs.

- **Underhållsarbetet för vägarna ska ligga i nivå för att upprätthålla god standard, där framtagna underhållsplan följs för att åtgärda de vägar som idag är undermåliga.**

10.2 Ett byggande som tar hänsyn till viktiga värden

Vid byggnation är det viktigt att sätta trygghetsperspektivet främst. Varierad bebyggelse kan vara att föredra, då stora industriområden visserligen är trygga att vistas i på dagen, men otrygga att passera nattetid. Att bygga bostäder och verksamheter i nära anslutning till varandra ökar också chansen att invånarnas jobb ligger i nära anslutning till bostaden och därmed kan eventuellt både transporter och långa restider undvikas. Att ta hänsyn till omgivningen när det byggs nytt borde vara en självklarhet. Traditionsrika områden med stark kulturell prägel behöver särskilt beaktas för att inte riskera att förvanska området karaktär. Av samma anledning ska stor försiktighet iakttas när det gäller byggnader med starkt symbolvärde som kraftigt avviker från västerländsk byggnadstradition och som regel ska dessa inte tillåtas.

- **Ett trygghetsperspektiv ska genomsyra all stadsbyggnad.**
- **Beakta närhetsprincipen vid ny bostads- respektive verksamhetsbyggnadsplanering.**
- **Kommunen ska uppmuntra byggande av bostäder som svarar mot samhällets önskemål.**
- **Eventuella förtätningar av staden måste ske respektfullt.**
- **Visa hänsyn till det lokala kulturarvet vid nybyggnation.**
- **Byggnader med starkt symbolvärde och som kraftigt avviker från svensk eller västerländsk byggnadstradition ska som regel inte vara tillåtna.**

10.3 Bättre information vid ombyggnation eller avstängda vägar

När kommunen behöver göra vägarbeten eller andra insatser som påverkar personer eller verksamheter vid platsen, så ska detta tydligt informeras alla i området i god tid före det att arbetet startar. Det har redan påtalats att kommunen brustit i den saken både under arbetet med den felaktigt byggda refugen på Samzelligatan och nyligen gällande borttagandet av farhindren på Esplanaden. Kommunikationen mellan kommunen och dess medborgare måste förbättras och ständigt utvärderas.

- **Drift- och serviceförvaltningen ska inrätta förbättrade rutiner för att genom uppsökande dialog och informationsgivning involvera och informera lokala intressenter när det planeras praktiska eller fysiska förändringar.**

10.4 God hantering av kommunens skyltar

Underhållet och hanteringen av kommunens skyltar och vägskyltar ska hålla god standard. Dels för att säkerställa trafiksäkerhet, att gällande föreskrifter tydligt informeras och för att undvika uppfattningar om en dåligt skött kommun. Just skyltar i olika slag är något som brukar vara det första mötet man stöter på när man anländer eller passerar igenom kommunen. Därför är det av vikt att frågan prioriteras för att skapa ett trevligt intryck och säkerställa god säkerhet på väg.

- **Åtgärder ska vidtas för att smutsiga och dåligt underhållna skyltar ombesörjs i lämplig regi.**

10.5 Upprätta skyndsamt en aktuell underhållsplan för kommunens samtliga fastigheter

Det må anses underligt att en punkt som denna finns med i en oppositionsbudget. Detta talar sitt tydliga språk generellt kring hur denna kommun har skötts historiskt. Inte nog med det, det finns även flertalet byggnationer i kommunen där kommunen själv inte vet vem som är ägare eller vem som har ansvaret för underhåll. Detta är en renodlad katastrof och trots att arbete med detta tursamt nog har börjat inventeras under denna mandatperiod, så går det tyvärr alldeles för långsamt. Att kommunen inte har full koll på de fastigheter man har ägt i årtionden är en skandal och detta arbete måste ges en betydligt högre prioritet.

- **Samtliga av kommunens ägda fastigheter ska inventeras och ha en upprättad och aktuell underhållsplan.**

10.6 Utökad belysning för att öka den upplevda tryggheten

Kommunen är på sina platser dåligt upplyst, bland annat saknar Ekoparken i Hallsbergs tätort helt belysning, vilket till och med gör det svårt för folk att nyttja denna yta när mörkret faller in. En översyn behövs för att se över behovet av utökad belysning för att öka den upplevda tryggheten och var belysning bör upprättas på uppskattade platser som annars är svåra att nyttja när naturligt ljus avtar.

- **Drift- och serviceförvaltningen uppdras göra en översyn om hur och var ytterligare belysning kan bidra till en ökad trygghet runt om i kommunen.**
- **Drift- och serviceförvaltningen uppdras göra en översyn kring var ytterligare belysning behövs för att uppskattade platser fortsatt ska kunna nyttjas även vid mörker.**

10.7 Säkerställ Tisaren och Sottern som tjänlig vattentäkt

För att säkra den kommunala försörjningen av vatten måste utredningar ske kring hur vi ska säkerställa Tisaren och Sotterns tjänlighet som vattentäkter för kommunen. Just Tisaren har nu fått vissa problem under arbetet med ledningsdragningsarna som sker mot Tisarbaden. Vilka åtgärder som krävs för att säkerställa drickbart vatten måste utredas så fort detta arbete är avklarat.

- **Utred vilka åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa långsiktig vattentillgång i Hallsbergs kommun genom nyttjande av Tisaren och Sottern som vattentäkt.**

11. Bildningsnämnden

11.1 Bra lekmiljöer

Utomhusmiljön har en stark påverkan på barns välbefinnande, hälsa och utveckling. Ju mer spännande och inbjudande grönyta, desto mer attraktiv vistelsemiljö för lek och social samvaro. Viktigt är att det finns gott om träd och buskar som kan ge skydd från solen på sommaren och samtidigt bidra till att minska trafikbuller. Kommunen ska som lägst följa Boverkets rekommendationer om en friyta på 40 kvadratmeter för barn inom förskola. Det är viktigt att vi kan erbjuda väl tilltagna lekmiljöer.

- **Goda lekmiljöer för barn ska säkerställas.**

11.2 Utgör en frizon från hederskultur

Vi vänder oss starkt emot de tendenser vi sett på andra håll i landet där hederskultur råder öppet, där personal bland annat bistått föräldrar med att kontrollera så att deras barn är beslöjade när de vistas i förskola och skola. Slöjan är en patriarkal maktsymbol, som är starkt kopplad till hederskulturen och medför en uppdelning av flickor mellan rena och orena, sedliga och skamliga, samt värdiga och ovärdiga. Hallsbergs kommuns personal ska förbjudas från att upprätthålla, kontrollera eller rapportera till föräldrar huruvida deras barn följer religiösa föreskrifter.

- **Personal inom förskola och skola ska förbjudas att upprätthålla, kontrollera eller rapportera till föräldrar huruvida deras barn följer religiösa föreskrifter.**

11.3 Nej till kulturella sexuella förtryck

Vi behöver utreda vilka rättsliga förutsättningar kommunen har att införa klädpolicy mot kvinnoförtryck, i syfte att motverka plagg som förknippas med religiösa eller kulturella förväntningar, särskilt riktade mot kvinnor, och som genom sin utformning riskerar att kunna utgöra en begränsning av kvinnors frihet och möjlighet att integrera i samhället. Utredningen ska ta hänsyn både till svensk lagstiftning och vad som gäller av EU-rätten och Europadomstolen, med målsättningen att en policy ska kunna omfatta barn och elever i förskola, grund- och gymnasieskola, vuxenutbildning och anställda i kommunens förvaltningar. Målsättningen med denna policy är även att barn, kunder och andra som kommer i kontakt med personal från vår kommun ska kunna ta del av kommunikation via kroppsspråk, mimik och tal för optimalt bemötande, inläring och förståelse.

- **Utred de rättsliga förutsättningarna kommunen har för att införa klädpolicy mot kvinnoförtryck.**
- **Arbeta aktivt för att barn inte ska sexualiseras och för att religionsfrihet, innebärande att envar har rätt att välja bort eller välja sin egen religion, tillkommer alla.**
- **Med beaktande till vad som gäller rättsligt, vidta sådana åtgärder som man finner möjliga som syftar till att slöja och liknande plagg inte ska förekomma på barn i kommunens barnomsorg.**

11.4 Mobilförbud som norm

Transtensskolan hade stora problem med mobiltelefoner i skolmiljön, detta då elever lade fokus på dessa under lektionstid, vilket gick ut över studierna och under raster, vilket påverkade den sociala miljön i verkligheten negativt. När slagsmål och andra dispyter uppstod var det även vanligt att elever kom springande för att agera publik efter att ha blivit tipsade via sms och sociala medier. När mobilförbud infördes minskade bråken, de sociala interaktionerna förbättrades och fokus på studierna ökade. Därför vill vi att kommunen har mobilförbud som norm inom våra skolverksamheter.

- **Mobilförbud ska vara normen på kommunens samtliga skolor.**

11.5 En drogfri skola

För att tidigt identifiera unga med drogproblematik och sätta in åtgärder i tid, ser vi ett behov av att införa frivilliga drogtestar i skolan. Vi kan inte ha obligatoriska drogtestar enligt lag. Men drogtest som sker under frivilliga förhållanden och där skolan ändå agerar, ifrågasätter och kontakter föräldrar om elev inte vill lämna prov, är ändå i sig ett nödvändigt verktyg i dagens läge. Narkotikan har letat sig ned bland våra unga och det är idag nästan vanligare att de får sitt första rus från narkotika före sin första fylla. Här är det viktigt att skolan finns som stöttning för eleven om ett test skulle vara positivt, då huvudsyftet är att bryta ett olagligt och skadligt mönster. Detta ska ses som ett direkt led i arbetet med ANDT-strategin och skolans uppdrag att förebygga ohälsa. Ett annat led i att aktivt upptäcka elever som hanterar droger är att låta Polisen göra regelbundna ronderingar i skolorna med narkotikahundar. Även förebyggande insatser i form av bland annat föreläsningar kopplat till narkotika och droger ska öka.

- **Inför frivilliga drogtestar inom högstadieskolorna som en del i det förebyggande arbetet.**
- **Samverkan ska ske med Polisen för att med hjälp av narkotikahundar tillse att skolan utgör en drogfri miljö.**
- **Utred förutsättningarna för att i högre utsträckning än idag kunna bjuda in föreläsare mot narkotika och droger.**

11.6 Minskade kostnader för modersmålsundervisning

Kommunen är skyldig enligt lag att erbjuda modersmålsundervisning. Kommunen har dock stor frihet i att avgöra hur den verksamheten ska organiseras för att nå de riktlinjer som staten satt upp. Kommunen bör i högre grad ta fasta på kravet att eleven ska ha grundläggande kunskaper i modersmålet, genom att införa ett språkravstest för att fastställa att den efterfrågade kunskapen verkligen finns, innan eleven erbjuds modersmålsundervisning. Eftersom skolförordningen anger att en huvudman endast är skyldig att erbjuda modersmålsundervisning om lämplig lärare finns att tillgå och detta avgörs av kommunens rektorer, ska kommunen i sina egna riktlinjer för undervisningen rekommendera rektorer att endast betrakta lärare med legitimation i det aktuella språket, eller språklärare med kunskaper motsvarande modersmålskunskaper i det aktuella språket, som lämpliga lärare. I linje med kraven för vad som krävs för att vara betygssättande lärare i andra ämnen.

Vidare ska en tidsgräns för ansökningar inför varje terminsstart införas. Datumen ska säkerställa att kommunen har möjlighet att rekrytera lämplig lärare under kommande termin. Sökande som inkommer med ansökan efter detta datum ges inte möjlighet till undervisning under den terminen. Ansökan ska göras inför varje termin av de elever som önskar fortsätta med undervisningen. Om färre än fem elever söker för ett visst språk en viss termin ska kommunen inte erbjuda någon undervisning. Den reglering som finns idag gällande modersmålsundervisning är också skolenhetsspecifik, vilket innebär att kommunen bara behöver anordna undervisning om det inom samma skolenhet finns sammanlagt minst fem elever som vill ha en sådan undervisning. Hallsbergs kommun ska därför inte samla modersmålsundervisning i språk mellan skolenheter, där elever i respektive skolenhet inte når upp till kravet om minst fem elever per grupp.

- **Inför språkravstest för de elever som ansöker om modersmålsundervisning.**
- **Rektorer ska rekommenderas att inte göra undantag för modersmålslärare i bedömningen av vad som är lämpliga lärare utan i stället kräva giltig legitimation i berört språk.**
- **Elever ska ansöka om undervisning i modersmål inför varje terminsstart.**
- **Minst fem elever inom samma skolenhet måste ansöka om undervisning i sitt modersmål för att kommunen ska erbjuda undervisning.**

11.7 Kunskapsmålen ska kraftigt förbättras

Idag är det ungefär 80 procent av eleverna i årskurs nio som går ur högstadiet med godkända betyg. Dessa siffror har länge varit dåliga och är nämndens primära uppgift att lösa. Varje år som kunskapsmålen hamnar under 90 procent är ett underbetyg för högstadieskolorna och kräver kraftiga förbättringsåtgärder. Grundinställningen är att alla elever ska gå ur grundskolan med godkända betyg.

- **Arbetet ska intensifieras för att fler elever i årskurs nio ska nå kunskapsmålen som ger behörighet till gymnasiet.**
- **Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att undersöka om det finns mätbara skillnader och orsaker i undervisningen gällande andel elever som uppnår kunskapsmålen och de som inte gör det.**

11.8 Bättre arbetsmiljö för elever

Arbetsmiljö är en viktig fråga inte bara för våra anställda utan också våra elever. Kunskapsinläringen försämras markant för eleven om arbetsmiljön är undermålig. Vi vill därför att tröskeln sänks för elever att ta kontakt med kurator för att tidigare kunna upptäcka brister i välmående, utsatthet eller missförhållanden. Kuratorerna måste även lättare kunna identifiera elever med behov av stöd, det kan ske genom att kuratorerna i större utsträckning är närvarande vid skolans olika aktiviteter. För många elever uppstår en stor ångest under idrottslektioner, bland annat kopplat till att ens fysiska förmåga bedöms av såväl läraren som övriga elever i klassen. Men den stora problematiken finns i själva omklädningsrummet, där många elever undviker att duscha efter gymnastiken, då det känns integritetskränkande att klä av sig naken och dela utrymme med andra. Här vill vi se vilka åtgärder som skulle kunna vidtas för att öka hänsynen till elevernas personliga integritet.

Läsläsning är ett bra stöd för elever som har det jobbigt med skoluppgifterna, eller som önskar öka sin egen ambition genom att inspireras av att ha läsläsning tillsammans med andra. Här ser vi stora möjligheter till att undersöka om föreningslivet kan göra mer och om äldre elever frivilligt skulle kunna tänka sig att hjälpa yngre elever. Just att äldre elever hjälper till med läsläsning skulle ge positiva effekter även för den äldre eleven och även skapa bättre sammanhållning mellan årskullarna. Det pågår dock tyvärr fortfarande mobbning och annan kränkande behandling i våra skolor, därför måste åtgärder ske så att det verkligen säkerställs att vår nolltolerans mot kränkande behandling faktiskt efterföljs. Vid behov av åtgärder är det alltid förövaren som ska få konsekvenser och inte den som utsätts för dess gärningar.

- **Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag på hur alla elever vid lämplig årskurs kan kallas till frivilligt samtal med kurator.**
- **Utred möjligheten till om kuratorerna lättare kan hitta elever med behov av stöd genom att i större utsträckning synas vid skolans aktiviteter.**
- **Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som vore möjliga att vidta för att öka hänsynen till elevers personliga integritet i samband med ombyte och dusch vid idrottslektioner.**
- **Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att undersöka vilka åtgärder kommunen kan vidta för att förstärka läsläsningssöd till elever genom samverkan med föreningsliv och äldre elever.**
- **Riktlinjer ska säkerställas för att förverkliga nolltolerans mot kränkande behandling, mobbning och andra brottsliga gärningar i skolan och på sociala medier.**
- **I det enskilda fallet är det alltid förövaren, inte den som utsätts för dess gärningar, som blir föremål för de åtgärder som krävs för att undvika att situationen riskerar att återupprepas.**

11.9 Bättre arbetsmiljö för personal

Att erbjuda en god arbetsmiljö är en primär uppgift för kommunen som arbetsgivare. Det är därför av vikt att personalens egen uppfattning om sin arbetsmiljö undersöks, förslagsvis genom en enkät. Den administrativa bördan är dock ett välkänt problem, därav måste förvaltningen genomlysas och identifiera vilka administrativa bördor som går att minimera eller helt tas bort. En viktig del för att förvaltningen ska kunna arbeta effektivt ut mot verksamheterna är att personalen har goda kunskaper inom speciellt ledarskap och konflikthantering. Därför vill vi att just de två delarna prioriteras i förvaltningens interna utbildnings- och fortbildningsverksamhet.

- **Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att genomföra en enkät om verksamheternas personals uppfattning om sina arbetsförhållanden vad avser psykosocial arbetsmiljö och andra faktorer av betydelse för deras tjänsteutövning och i förlängningen verksamheternas kvalitetsnivå.**
- **Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att göra en genomlysning för att identifiera vilka handlingsplaner och kommunala regelverk som riskerar att leda till onödig administration och ta fram förslag på vilka åtgärder som är möjliga att vidta för att minska det administrativa arbetet för verksamheternas anställda.**
- **Ledarskap och konflikthantering ska särskilt prioriteras inom ramen för förvaltningens interna utbildnings- och fortbildningsverksamhet.**

11.10 Översyn av föreningsstödet

I arbetet mot droger måste vi även kräva detta av de föreningar som är aktiva i vår kommun och som uppstår föreningsstöd. Det är också av vikt att samma föreningar är inkluderande och följer de demokratiska värderingarna.

- **Samtliga föreningar ska utkrävas någon form av drogpolicy för att berättigas bidrag.**
- **Föreningsstödet ska ses över i syfte att säkerställa att sådant stöd endast erbjuds föreningar som präglas av inkluderande och demokratiska värderingar.**

11.11 Hantering av åldersfusk

Det finns ett utbrett problem i landet med att asylsökande och invandrare saknat pass eller andra identifikationsuppgifter när de skrivit in sig hos Migrationsverket. Åldern har då bestämts utifrån individens muntliga uppgifter kring ålder och födelsedatum. Det har på senare år framkommit att ett mörkertal har angivit en lägre ålder än sin faktiska ålder, oftast för att säkerställa uppehållstillstånd eller för att få tillgång till specifika bidrag. Kontinuerligt arbete pågår nu med att skriva upp dessa personers ålder vid misstanke om att uppgifterna varit felaktiga. Metoderna för dessa bedömningar är röntgenundersökning av visdomständer och magnetkameraundersökning av knäled. Vid misstanke om att ensamkommande ungas ålder inte stämmer överens med individens faktiska ålder, ska en ny prövning göras.

- **I den mån ensamkommande unga har anvisats till kommunen och det finns skäl att misstänka att den enskildes faktiska ålder skiljer sig från den ålder som ligger till grund för Migrationsverkets bedömning, ska Bildningsnämnden utreda möjligheten att tillse att ny prövning av individens ålder utförs.**

11.12 Illegala invandrare ska inte få bekostad gymnasieutbildning

Illegala invandrare är mer vanligt förekommande än vad många kanske tror. Kommunen har skyldighet att tillse grundskoleutbildning för folkbokförda personer under 18 år, oavsett om de uppehåller sig här illegalt eller ej. Med illegal invandring åsyftas individer som uppehåller sig i landet utan tillstånd och utan någon typ av uppehållstillstånd. Vi ska inte bekosta gymnasieutbildning för andra länders medborgare. Önskar sådan individ tillgodose sig gymnasieutbildning, så är det upp till individen att se till att antingen få ett godkänt uppehållstillstånd eller ansöka om medborgarskap.

- **Gymnasieutbildning ska erbjudas i den utsträckning det följer av lagen, innebärande att den som saknar permanent eller tidsbegränsat uppehållstillstånd inte ska tillhandahållas utbildningsplats.**

12. Kultur- och fritidsutskottet

12.1 Traditions- och högtidsfirande

Inget knyter sammanhållning så väl i ett samhälle som gemensamma firanden av traditionella högtider. Här vill vi engagera alla delar av samhället för ökad samverkan och uppmuntra till aktiva firanden med gemensamma kulturella aktiviteter. Nationaldagsfirandet ska växa då det har en stor betydelse i arbetet att öka samhörigheten i kommunen.

- **Kultur- och fritidsutskottet ska verka för ökad samverkan mellan skola, föreningsliv och äldreomsorg för att bevara och uppmuntra traditionella firanden av högtider och gemensamma kulturella aktiviteter.**
- **Nationaldagsfirandet ska växa genom en ökad samverkan mellan kommunen och föreningslivet, med utgångspunkten att skapa samhällsgemenskap och stolthet för alla åldrar.**

12.2 En meningsfull och aktiv fritid

Fritidslivet är idag brett i sitt utbud, men det är inte alltid att det når alla målgrupper. Här vill vi kartlägga vilka önskemål barn och ungdomar har för att kunna erbjuda ett så träffsäkert och brett utbud som möjligt. Föreningslivet är också en viktig del för att unga nyanlända snabbare ska komma in i samhället, knyta nya kontakter och känna sig delaktiga. Därför vill vi att kommunen tydligt informerar och hjälper nyanlända att aktivera sig inom olika föreningar i kommunen.

- **En kartläggning ska göras av behovet att erbjuda ett bredare fritidsliv för barn och ungdomar än de traditionella idrotterna, genom att önskemål från barn och unga inventeras.**
- **Unga nyanlända som kommer till kommunen ska erbjudas möjlighet att aktivera sig i föreningslivet genom att olika alternativ på vad som finns i Hallsbergs kommun presenteras. Detta för att öka möjligheterna för den enskilde att snabbare bli en del av samhället.**

12.3 Skydda historiska och kulturella värden

Vid kris eller krig måste en upprättad lista finnas kring vilka historiska och kulturella värden eller artefakter som finns inom kommunen. Med detta ska även upprättade rutiner finnas kring hur dessa ska skyddas och var de eventuellt ska omplaceras under den oroliga tiden. Att bevara historiskt viktiga objekt är betydande för vår kommun och för våra framtida generationer.

- **En plan ska upprättas för hur historiska eller kulturella värden och artefakter kan skyddas i händelse av att kris, konflikt eller krig drabbar kommunen.**

12.4 Upprätta landmärke

Landmärken är viktiga symboler för att skapa en känsla och identitet för platsens befolkning och dess historik. New York har Frihetsgudinnan, Paris har Eiffeltornet, Stockholm har Tre Kronor, det kungliga Slottet m.m. och Örebro har Svampen och Örebro Slott. Det finns självklart saker som utmärker vår kommun, bland annat Hallsbergs tätorts tågstation. Men det vore av intresse att inrätta något nytt och symboliskt viktigt som kan sätta Hallsberg lite mer på kartan. Detta kan ske genom antingen temporärt eller permanent upprättande av landmärke.

- **Möjligheten att upprätta landmärken, såväl fasta som temporära, som knyter an till Hallsbergs renommé ska utredas. Utgångspunkten ska vara att ett sådant landmärke ska kunna uppföras på en plats som välkomnar och når besökare till kommunen.**

13. Social- och arbetsmarknadsnämnden

13.1 Höjda krav vid och under anställning

Verksamheterna som är kopplade till Social- och arbetsmarknadsnämnden har ett viktigt arbete då de primärt jobbar med de mest utsatta och sårbara grupperna inom kommunen. Här måste det vara en hög kvalitet och servicekänsla för personalen. Det är viktigt att den anställde har ett prickfritt brottsregister och att denna även kan hantera det svenska språket och göra sig förstådd. Just äldreomsorgen i Hallsberg används idag som ett slags integrationsprojekt, något som har ökat belastningen för svenskfödd personal, som utöver ordinarie arbete även måste agera mentor och ledsagare för den personal som knappt hanterar språket. Kvaliteten ska höjas och kraven för anställning ska därmed skärpas. Även skärpta hygienrutiner ska införas, så inte eventuella smittor kan spridas på boenden. Det ska även tydligt framgå vad som ingår i ens arbetsuppgifter och vilka ansvar man har, för att minska risk för oklarheter eller missförstånd.

- **Språkrav och språktest för anställda inom omsorgen ska införas för att säkerställa god kunskap inom det svenska språket.**
- **Erforderliga åtgärder ska vidtas för att säkerställa att utdrag ur belastningsregistret alltid sker i samband med nyanställningar i omsorgen och därefter vart tredje år.**
- **Vid praktik inom ramen för Arbetsmarknads- och integrationsenhetens verksamhet, som sker i verksamheter där anställning i övrigt skulle kräva utdrag ur belastningsregistret, ska motsvarande krav ställas.**
- **Nolltolerans ska införas mot överträdelser mot rutiner och regler för hygien. Undantag får aldrig ske av religiösa skäl eller andra motiv.**
- **En översyn ska göras för att säkerställa att alla anställda inom Social- och arbetsmarknadsförvaltningen har en tydlig arbetsbeskrivning och ett tydligt ansvar.**

13.2 Ökad service med kunden i fokus

Idag används ordet "brukare" för personer i behov av omsorg. Detta ord har för många blivit något negativt laddat och det har ett visst lågvattenmärke över sig. För att bryta detta och mentalt förändra tankesättet hos personalen ska ordet "brukare" ersättas till ordet "kund". Som kund blir det naturligt att prata om fokus på kunden och kundservice. Det är en enkel förändring, men som vi tror ger ett gott resultat då förväntningarna hos verksamheten ökar. Vi tror därmed starkt på att med ett ökat fokus på omsorgens kunder, så utvecklar omsorgsverksamheten sig naturligt till att bli bättre.

- **Det terminologiska ordet "brukare" ska ersättas till "kund" för den som är mottagare av kommunens omsorgstjänster. Syftet är att förstärka kundfokus.**
- **Kommunens ambition är att varje medarbetare inom omsorgen ska känna största möjliga personliga ansvar för att bästa vård och omsorg ges till kunderna.**

13.3 Virtuellt realitet och annan teknisk utrustning

Teknikinköp kan på många sätt förbättra för våra omsorgskunders vardag. Det kan handla om inköp av dator, spelkonsol eller VR-headset (virtuell realitet) för att förgylla tillvaron på olika sätt. Just VR-headset är unika i sitt slag då de skapar en känsla för användaren att direkt bli transporterad till annan plats. Applikationer och spel till detta headset innefattar också en hel del fysisk rörelse, antingen stående eller sittande. Vilket gör att även personer som är beroende av rullstol, kan ha en kul upplevelse och samtidigt få gratis motion. Kanalutbudet till TV bör även det ses över, så att det uppfyller omsorgskundernas önskemål.

- Förvaltningen ges i uppdrag att se över hur tekniska hjälpmedel, som t.ex. teknik för virtuell realitet, kan bidra till en ökad stimulans och livskvalitet för äldre.
- Förvaltningen ges i uppdrag att se över TV-kanalutbudet för att möta omsorgskundernas önskemål.

13.4 Kostnadsfria halkskydd

Att känna sig trygg i sitt eget hem, utan risk för att skada sig i trappor eller våtutrymmen är en grundförutsättning för att man som äldre ska våga bo kvar så länge som möjligt. Det ska därför ingå i kommunens uppdrag att erbjuda invånare över 65 år kostnadsfria halkskydd.

- Invånare över 65 år ska av kommunen erbjudas kostnadsfria halkskydd.

13.5 Erbjud äldre kontinuerlig provtagning

Undernäring är tyvärr ett vanligt förekommande problem hos äldre. Det är inte alltid lätt att upptäcka när en äldre person är undernärd, ofta måste vederbörande ha varit det en längre tid för att det tydligt ska framkomma. Vi vill därför att kommunen erbjuder kontinuerliga provtagningar för att kunna vara vaksam inför eventuellt dold undernäring eller andra missförhållanden.

- Erbjud äldre kontinuerliga provtagningar för att upprätthålla vaksamhet inför dold undernäring och andra missförhållanden.

13.6 Bidrag och försörjningsstöd

En betydande andel av kommunens resurser går åt till olika typer av bidrag och stöd. För att minimera dessa kostnader måste en omprövning ske gällande beräkningen av försörjningsstöd, så att den följer en restriktiv tolkning kopplat till lagstiftningen och inte är mer generös än vad lagen kräver. De personer som fått ekonomiskt stöd av kommunen på falska grunder och med misstanke om uppsåt, ska direkt polisanmälas.

- Prövning och beräkning av försörjningsstöd ska inte göras mer generös än vad en restriktiv tolkning av gällande lagstiftning medger.
- Personer som av kommunen erhållit ekonomiskt stöd på falska grunder och där det finns misstanke om uppsåt, ska polisanmälas.

13.7 "Giftna" barn ska inte placeras hos sina påstådda makar

Det finns starka kulturella skillnader i vårt land där en importerad kultur anser det helt okej att gifta sig med ett barn, oftast gäller det äldre män som gifter sig med unga flickor. Ett sådant giftermål ses inte som giltigt i Sverige och inte heller i vår kommun. För att barnet inte ska råka ut för missförhållanden eller kontinuerlig våldtäkt, måste kommunen säkerställa att ett barn som betraktar sig som gift inte får placering eller bor i närheten av sin påstådda make.

- Nödvändiga rutiner ska införas för att säkerställa att minderåriga som betraktar sig själva som giftna aldrig placeras hos sina påstådda makar.